

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-09-92-T
Datum: 24. maj 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Bakone Justice Moloto
sudija Christoph Flügge

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 24. maja 2012.

TUŽILAC

protiv

RATKA MLADIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO HITNOM ZAHTJEVU ODBRANE OD 14. MAJA
2012. GODINE I OBRAZLOŽENJE ODLUKE PO DVA
ZAHTJEVA ODBRANE ZA ODGODU POČETKA SUĐENJA
OD 3. MAJA 2012. GODINE**

Tužilaštvo:
g. Dermot Groome
g. Peter McCloskey

Obrana Ratka Mladića:
g. Branko Lukić
g. Miodrag Stojanović

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Na statusnoj konferenciji održanoj 6. oktobra 2011. godine Vijeće je odredilo da rok za objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Materijal na osnovu pravila 66(A)(ii)) bude isti datum kao i rok koji se tužilaštvu odredi za podnošenje spiska svjedoka na osnovu pravila 65ter (dalje u tekstu: Spisak svjedoka).¹ Dana 8. decembra 2011. godine Vijeće je odredilo da rok za podnošenje Spiska svjedoka i spiska dokaznih predmeta koje tužilaštvo namjerava da predloži na suđenju, kako to zahtijeva pravilo 65ter (E)(iii) (dalje u tekstu: Spisak dokaznih predmeta), bude 10. februar 2012. godine.² Dana 10. februara 2012. godine tužilaštvo je podnijelo Spisak svjedoka i Spisak dokaznih predmeta, kao i obavještenje o tome da je ispunilo svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii).³

2. Dana 15. februara 2012. godine Vijeće je, nakon što je razmotrilo argumente strana, odlučilo da suđenje počne 14. maja 2012. godine⁴, a da izvođenje dokaza tužilaštva počne 29. maja 2012. godine (dalje u tekstu: Nalog o rasporedu).⁵

3. Dana 2. marta 2012. godine tužilaštvo je podnijelo zahtjev za dodavanje 123 dokumenta na Spisak dokaznih predmeta.⁶ Dana 12. aprila 2012. godine odbrana je podnijela odgovor u kojem je navela da joj tužilaštvo nije valjano objelodanilo cjelokupan materijal naveden na Spisku dokaznih predmeta i zatražila da se početak suđenja odgodi za 90 dana (dalje u tekstu: Materijal sa spiska dokaznih predmeta i Prvi

---

¹ T. 78.

² T. 127.

³ Spisak svjedoka tužilaštva, 10. februar 2012. godine (povjerljivo); Spisak dokaznih predmeta tužilaštva, 10. februar 2012. godine (povjerljivo s povjerljivim Dodatkom A); Obavještenje tužilaštva o podnescima na osnovu pravila 65ter(E), 10. februar 2012. godine; Obavještenje tužilaštva o izvršenju obaveze u skladu s pravilom 66(A)(ii), 10. februar 2012. godine, par. 3.

⁴ Iz raznih razloga, Vijeće je kasnije odlučilo da datum početka suđenja pomjeri na 16. maj 2012. godine (V. T. 327-328).

⁵ Nalog o rasporedu, 15. februar 2012. godine, par.18, 21.

⁶ *Corrigendum* spiska dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter(E), 2. mart 2012. godine (javno s povjerljivim dodacima). U *Corrigendumu* su ispravljene izvjesne greške i zatraženo je dodavanje 123 dokazna predmeta na spisak dokaznih predmeta. Vijeće je obavijestilo tužilaštvo da smatra da podnošenje *Corrigenduma* nije prikladan način da se dokazni predmeti dodaju na spisak dokaznih predmeta i da će taj *Corrigendum* protumačiti kao zahtjev da se dokazni predmeti dodaju na spisak dokaznih predmeta (T. 220). Shodno tome, odbrana je upućena da odgovor na zahtjev podnese u roku od dvije sedmice (*ibid.*). Vijeće je kasnije odobrilo dodavanje ta 123 dokumenta (T. 331).

zahtjev za odgodu).⁷ Kako tvrdi tužilaštvo, Materijal sa spiska dokaznih predmeta bio je dostupan odbrani preko sistema za elektronsko vođenje suđenja (dalje u tekstu: *e-court*) Međunarodnog suda počev od 26. aprila 2012. godine uveče.⁸ Dana 2. maja 2012. godine tužilaštvo je podnijelo odgovor na primjedbe odbrane, u kojem je osporilo tvrdnje odbrane (dalje u tekstu: *Odgovor na Prvi zahtjev*).⁹ Ponovljen je Prvi zahtjev za odgodu, u prilog kojemu je iznijeta argumentacija putem dodatnih podnesaka i usmenih argumenata, a i tužilaštvo je odgovorilo dodatnim argumentima.¹⁰

4. Dana 10. aprila 2012. godine odbrana je podnijela obavještenje u kojem, u relevantnom djelu, traži da Vijeće naloži tužilaštvu da objelodani cjelokupan materijal na osnovu pravila 66(A)(ii), kao i da odgodi početak suđenja za 90 dana od datuma izvršenja obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii) (dalje u tekstu: *Drugi zahtjev za odgodu*).¹¹ Dana 16. aprila 2012. godine tužilaštvo je podnijelo odgovor i zatražilo da Vijeće odbije *Drugi zahtjev za odgodu* (dalje u tekstu: *Odgovor na Drugi zahtjev*).¹² Dana 24. aprila 2012. godine odbrana je zatražila odobrenje da replicira na *Odgovor na Drugi zahtjev*.¹³ Vijeće je odbrani dozvolilo da uloži repliku i ovim se ta odluka unosi u spis.

5. Dana 25. aprila 2012. godine tužilaštvo je obavijestilo Vijeće i odbranu da je otkrilo da, zbog greške pri unošenju u *e-court*, znatan dio materijala na osnovu pravila 66(A)(ii), sadržan u *Partiji za objelodanjivanje br. 5* navedenoj u rasporedu

---

⁷ *Odgovor odbrane na Corrigendum* tužilaštva, kojim se traži dodavanje dokumenata na spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 12. april 2012. godine, par. 3, 7-10. Primjedbe i zahtjevi sadržani u njemu ponovljeni su u kasnijim podnescima i izvještajima.

⁸ Izvještaj o objelodanjivanju i zahtjev za nastavak suđenja, 1. maj 2012. godine (povjerljivo s povjerljivim dodacima A i B) (dalje u tekstu: *Zahtjev za nastavak suđenja od 1. maja 2012. godine*), Dodatak B, str. 2. Dana 26. aprila 2012. godine, putem neformalne komunikacije, tužilaštvo je obavijestilo Vijeće da je sav Materijal sa spiska dokaznih predmeta uspješno unijet u sistem *e-court* i da je dostupan odbrani, uz izuzetak izvjesnih zaostalih grešaka zbog kojih nije bilo moguće da se unesu izvjesni dokazni predmeti. V. Osmi izvještaj tužilašta o pretpretresnim pripremama, 1. maj 2012. godine (povjerljivo s povjerljivim dodacima A do C) (dalje u tekstu: *Osmi pretpretresni izvještaj*), par.31; T. 359; za dodatne informacije o postupku unošenja dokumenata u *e-court*, V. T. 308-312; sastanak na osnovu pravila 65ter, T. 378-384 (zatvorena sjednica).

⁹ Za odbranu, v. sastanak na osnovu pravila 65ter, 19. april 2012. godine, T. 378 (zatvorena sjednica); *Zahtjev za nastavak suđenja od 1. maja 2012. godine*, par. 7-9, Dodatak B, str. 5. Za tužilaštvo, v. sastanak na osnovu pravila 65ter, 19. april 2012. godine, T. 373-374 (zatvorena sjednica); sastanak na osnovu pravila 65ter, 2. maj 2012. godine, T. 440 (zatvorena sjednica); T. 363-367.

¹¹ *Obavještenje na osnovu upute Vijeća od 29. marta 2012. godine i hitni zahtjev za objelodanjivanje*, 10. april 2012. godine (povjerljivo), par. 16, IV. Tražene mjere.

¹² *Odgovor tužilaštva na Obavještenje odbrane na osnovu upute Pretresnog vijeća i hitni zahtjev za objelodanjivanje*, 16. april 2012. godine (povjerljivo), par. 1, 24.

¹³ *Zahtjev odbrane da uloži repliku kao potkrepu Obavještenju odbrane na osnovu upute Vijeća i hitnog zahtjeva za objelodanjivanje*, 24. april 2012. godine (povjerljivo).

objelodanjivanja od 11. novembra 2011. godine (dalje u tekstu: Partija br. 5),¹⁴ zapravo nije objelodanjen odbrani u novembru 2011. godine.¹⁵ Tužilaštvo je tada odlučilo da ponovo objelodani odbrani cjelokupan materijal na osnovu pravila 66(A)(ii) i 27. aprila 2012. godine ponovo je objelodanilo materijal iz Partije br. 5 koji se odnosi na svjedoke koji treba da svjedoče prije ljetnog sudskog raspusta (dalje u tekstu: Prvi svjedoci), uz izuzetak 15 prijevoda na b/h/s.¹⁶ Na pretpretresnoj konferenciji održanoj 3. maja 2012. godine, odbrana je potvrdila da je 27. aprila 2012. godine primila taj materijal.¹⁷ Ponovljen je Drugi zahtjev za odgodu, u prilog kojemu je iznijeta argumentacija putem dodatnih podnesaka i usmenih argumenata, a i tužilaštvo je odgovorilo dodatnim argumentima.¹⁸

6. Dana 3. maja 2012. godine Vijeće je odbilo Prvi i Drugi zahtjev za odgodu, navodeći da će uslijediti pismeno obrazloženje (dalje u tekstu: Odluka od 3. maja 2012. godine).¹⁹

7. Dana 11. maja 2012. godine tužilaštvo je obavijestilo odbranu da određeni dio Materijala sa spiska dokaznih predmeta, naime jedna trećina Partije za objelodanjivanje br. 4-c iz Rasporeda objelodanjivanja od 11. novembra 2011. godine (dalje u tekstu: Partija br. 4-c),²⁰ iz tehničkih razloga nije objelodanjen odbrani.²¹ U odgovoru na pitanja koja je Vijeće uputilo tužilaštvu 11. maja 2012. godine, tužilaštvo je preciziralo u kojoj mjeri taj neobjelodanjeni materijal utiče na raspored svjedoka za koje je predviđeno da

---

¹⁴ V. Osmi pretpretresni izvještaj, Dodatak A, str. ii. Partija br. 5 je navedena u "Tabeli 2: Veliki paketi materijala " pod Trećim velikim paketom materijala, stavka br. 1. Prema toj tabeli, taj veliki paket materijala objelodanjen je 11. novembra 2011. godine.

¹⁵ V. Osmi pretpretresni izvještaj, par. 6; transkript sastanka na osnovu pravila 65ter od 2. maja 2012. godine, T. 405-410 (zatvorena sjednica).

¹⁶ Osmi pretpretresni izvještaj, par. 9; transkript sastanka na osnovu pravila 65ter od 2. maja 2012. godine, T. 447-448.

¹⁷ T. 343. Odbrana nije mogla još da potvrdi da li je objelodanjen sav audio-materijal. Vijeće je uputilo odbranu da njemu i tužilaštvu odmah javi da li, nakon provjere, nedostaje neki materijal (T. 343-344).

¹⁸ T. 242-253, 295-307.

¹⁹ Odluka po dva zahtjeva odbrane za odgodu početka suđenja, 3. maj 2012. godine. Vijeće napominje da je tog istog datuma odbrana podnijela zahtjev za odobrenje za ulaganje replike. Budući da je taj zahtjev primljen nakon što je već bila donijeta odluka Vijeća, on se ovim proglašava bespredmetnim.

²⁰ V. Osmi pretpretresni izvještaj, Dodatak A, str. ii. Partija br. 4-c navedena je u "Tabeli 2: Veliki paketi materijala", pod Drugim velikim paketom, stavka br. 3. Prema toj tabeli, taj veliki paket materijala objelodanjen je 3. oktobra 2011. godine.

²¹ Podnesak kojim tužilaštvo dostavlja neformalnu prepisku, 16. maj 2012. godine, Dodatak A.

svjedoče prije ljetne sudske pauze.²² Prepiska između tužilaštva i Vijeća od 11. i 14. maja 2012. godine obavljena je putem neformalne komunikacije i dostavljena je odbrani.

8. Dana 14. maja 2012. godine odbrana je podnijela hitan zahtjev za odgodu ili, alternativno, da se tužilaštvu ne dozvoli da predoči izvjesne dokaze (dalje u tekstu: Treći zahtjev za odgodu).²³ Dana 16. maja 2012. godine tužilaštvo je podnijelo odgovor na Treći zahtjev za odgodu.²⁴ Dana 17. maja 2012. godine Vijeće je odlučilo da odgodi početak izvođenja dokaza.²⁵ Tog istog dana, Vijeće je održalo sastanak sa stranama u postupku na osnovu pravila 65ter kako bi prodiskutovalo o najnovijim događanjima u vezi sa objelodanjivanjem. Na tom sastanku, tužilaštvo je obavijestilo Vijeće da je odbrana vratila tužilaštvu hard disk s materijalom iz Partije br. 5 kako bi ga ono prebacilo u format koji omogućava pretragu pomoću softvera *Optical Character Recognition* (dalje u tekstu: OCR).²⁶ Dana 18. maja 2012. godine Vijeće se sastalo sa tužilaštvom u vezi s tehničkim problemom nedovoljnog kapaciteta kompjutera za prebacivanje Partije br. 5 u format OCR i preduzelo je administrativne korake kako bi se omogućilo ubrzavanje tehničkog procesa prebacivanja u format OCR.²⁷ Od 21. do 23. maja 2012. godine tužilaštvo je podnijelo izvještaje u kojima je dalje obavještavalo o razmjerima propusta u objelodanjivanju i navelo da je ukupan efekat koji to ima na odbranu ograničen.²⁸

II. MJERODAVNO PRAVO

9. Član 20(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) predviđa sljedeće:

---

²² Podnesak kojim tužilaštvo dostavlja neformalnu prepisku, 16. maj 2012. godine, Dodatak B.

²³ Hitni zahtjev odbrane za odgodu i nastavak suđenja i, alternativno, za zabranu tužilaštvu da pozove bilo kog svjedoka ili predoči bilo koji dokazni predmet koji su neblagovremeno objelodanjeni, 14. maj 2012. godine.

²⁴ Odgovor tužilaštva na hitni zahtjev odbrane za odgodu i nastavak suđenja, 16. maj 2012. godine (dalje u tekstu: Treći odgovor).

²⁵ T. 524.

²⁶ Sastanak na osnovu pravila 65ter, 17. maj 2012. godine, T. 494.

²⁷ Vijeće je tog istog dana putem neformalne komunikacije obavijestilo odbranu o tom sastanku, o tome o čemu se razgovaralo, kao i o preduzetim koracima.

²⁸ Podnesak tužilaštva u vezi sa statusom objelodanjivanja, 21. maj 2012. godine, par. 1-2, 5, 25; *Addendum* podnesku tužilaštva o statusu objelodanjivanja od 21. maja 2012. godine, 22. maj 2012. godine; *Corrigendum* Priloga A *Addenduma* Podnesku tužilaštva o statusu objelodanjivanja od 21. maja 2012. godine, 23. maj 2012. godine.

Pretresna vijeća moraju osigurati da suđenje bude pravično i ekspeditivno, te da se postupak vodi u skladu s pravilima o postupku i dokazima uz puno poštovanje prava optuženog i dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka.

10. Član 21(4) Statuta, u relevantnom dijelu, predviđa sljedeće:

Prilikom rješavanja po svim optužbama na osnovu ovog Statuta, optuženom se, uz puno poštovanje načela ravnopravnosti, garantuju sljedeća minimalna prava:

- (b) da ima odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane.

11. Pravilo 65ter(E)(iii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), u relevantnom dijelu, predviđa da će pretpretresni sudija naložiti tužiocu da podnese spisak dokaznih predmeta koje tužilac namjerava da predloži i da će tužilac odbrani uručiti kopije dokaznih predmeta sa tog spiska.

12. Pravilo 65ter(E)(iii) Pravilnika predviđa sljedeće:

u roku koji je odredilo pretresno vijeće ili pretpretresni sudija imenovan u skladu s pravilom 65ter, kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92bis, 92ter i 92quater; kopije izjava dodatnih svjedoka tužilaštva staviće se na raspolaganje odbrani čim bude donesena odluka da se ti svjedoci pozovu.

13. Pravilo 68(ii) Pravilnika predviđa sljedeće:

[Osim u slučajevima predviđenim pravilom 70], [n]e dovodeći u pitanje odredbe stava (i), tužilac će odbrani dostaviti, u elektronskom obliku, zbirke relevantnog materijala u svom posjedu, zajedno s odgovarajućim računarskim programom kako bi odbrana mogla elektronski pretraživati te zbirke.

14. Pretresno vijeće ima diskreciono ovlaštenje da odlučuje o pitanjima rasporeda suđenja, međutim, to ovlaštenje je ograničeno obavezama predviđenim članovima 20 i 21 Statuta da osigura da suđenje bude pravično i ekspeditivno i da optuženi ima odgovarajuće vrijeme za pripremu odbrane.²⁹

---

²⁹ *Augustin Ngirabatware protiv tužioca*, predmet br. ICTR-99-54-A, Odluka po žalbi Augustina Ngirabatwarea na odluke kojima se odbijaju zahtjevi za izmjenu datuma suđenja, 12. maj 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Ngirabatware*), par. 22.

15. Nije moguće postaviti standard u pogledu toga šta predstavlja odgovarajuće vrijeme za pripremu odbrane. Dužina pripreme za suđenje zavisi od niza faktora specifičnih za svaki predmet.³⁰ Da bi Pretresno vijeće ocijenilo koliko je vremena potrebno za pretpretresnu pripremu, potrebno je detaljno razmotriti sve činjenice.³¹ Žalbeno vijeće je smatralo da je vrijeme priprema tokom suđenja jedan od faktora prilikom procjene da li je timu odbrane dato adekvatno vrijeme za pripremu odbrane.³² I drugi načini da se obezbijedi da prava optuženog ne budu ugrožena kasnim objelodanjivanjem mogu biti relevantan faktor koji Pretresno vijeće može uzeti u obzir.³³

III. DISKUSIJA

Obrazloženje Odluke od 3. maja 2012. godine

16. U vezi s Prvim zahtjevom za odgodu (navodno neobjelodanjivanje određenog materijala na osnovu pravila 65ter), Vijeće je napomenulo da se strane u postupku, oslanjajući se svaka na vlastitu evidenciju, nisu saglasile o tome da li je materijal bio objelodanjen. Bez takve saglasnosti, Vijeće nije u mogućnosti da provjeri da li je određeni materijal objelodanjen, osim ako se od njega ne zatraži da izvrši reviziju. Iako je Vijeće ponudilo svoje usluge u tom smislu,³⁴ strane u postupku nisu tražile od Vijeća da na taj način interveniše. Ostalo je nejasno da li je bilo zakašnjelog objelodanjivanja, te u toj situaciji Vijeće nije bilo sklono odobriti odgodu. Osim toga, Vijeće smatra da je odbrana počev od 27. aprila 2012. godine putem *e-courta* imala pristup gotovo svim dokumentima na osnovu pravila 65ter.³⁵

---

³⁰ Odluka u predmetu *Ngirabatware*, par. 28.

³¹ *V. Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.5, Odluka po žalbi Radovana Karadžića na Odluku o početku suđenja, 13. oktobar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka o početku suđenja u predmetu *Karadžić*), par. 19.

³² Odluka o početku suđenja u predmetu *Karadžić*, par. 24, gdje se poziva na *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-AR73.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na Odluku po Drugom zahtjevu odbrane za odgodu postupka, 25. april 2005. godine, par. 23.

³³ *V. Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.7, Odluka po žalbi na Odluku po zahtjevu za dalje odgađanje suđenja, 31. mart 2012. godine, par. 25, 28.

³⁴ V. sastanak na osnovu pravila 65ter, 19. april 2012. godine, T. 371-372.

³⁵ V. par. 3 gore.

17. U vezi s Drugim zahtjevom za odgodu (neobjelodanjivanje određenog materijala na osnovu pravila 66(A)(ii)), Vijeće se uvjerilo da je, iako kasnije nego što je bilo predviđeno, materijal za prva 23 svjedoka koji treba da budu pozvani da svjedoče prije ljetnog sudskog raspusta objelodanjen 27. aprila 2012. godine u folderima organizovanim po imenima svjedoka. Prema tome, Vijeće je smatralo da je taj materijal bio u posjedu odbrane u organizovanom obliku najmanje jedan mjesec prije početka izvođenja dokaza. Osim toga, odbrana nije iznijela argumente koji pokazuju da je zakašnjelo objelodanjivanje *konkretno* ugrozilo njene pripreme za svjedočenje izvjesnih svjedoka.

18. Vijeće je zaključilo da (navodni) propusti u objelodanjivanju, ni svaki za sebe, a ni uzeti zajedno, ne dosežu razmjere koje bi opravdali odgodu početka suđenja.

19. Načelno, Vijeće će uvijek ocijeniti koje bi eventualne mjere bile adekvatne za kršenja obaveze objelodanjivanja. One će zavisiti od konkretnih okolnosti u datoj situaciji. Na primjer, za kasno objelodanjivanje, zavisno od okolnosti, moguće su različite mjere kao što su odobravanje privremene odgode, odgađanje svjedočenja određenog svjedoka ili nalog da se ponovo pozove neki svjedok.

Treći zahtjev za odgodu

20. Dana 11. maja 2012. godine tužilaštvo je priznalo da je došlo do propusta u objelodanjivanju Partije br. 4-c, navodeći da je slučajno propustilo da objelodani oko 7.000 mogućih dokaznih predmeta sa svog Spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter. Odbrana je zatim podnijela Treći zahtjev za odgodu. U tom zahtjevu traži se odgoda suđenja i ponavljaju se raniji argumenti u vezi s propustima u objelodanjivanju od strane tužilaštva u vezi s materijalom na osnovu pravila 65ter i 66(A)(ii) Pravilnika, ali se i prima k znanju najnovije priznanje tužilaštva.³⁶ Osim toga, na sastanku na osnovu pravila 65ter održanom 17. maja 2012. godine, tužilaštvo je navelo da dokumenti koji su nedostajali iz Partije br. 5 u vezi s prva 23 svjedoka, koji su objelodanjeni 27. aprila

---

³⁶ Odbrana takode zasniva svoj zahtjev na činjenici da je načelno preopterećena tekućim obimom posla, Treći zahtjev za odgodu, par. 12-13. Te aspekte je Vijeće razmotrilo kada je odlučilo da suđenje može da počne, te stoga više neće ovdje biti razmatrani.

2012. godine, nisu bili *pretraživi* dokumenti. Ono je navelo da će zbog ograničenih kapaciteta te dokumente iz Partije br. 5 u pretraživom obliku moći obezbijediti tek sredinom ili krajem juna 2012. godine.³⁷ Pitanje propusta u objelodanjivanju materijala na osnovu pravila 66(A)(ii), kao i – u to vrijeme navodnog – propusta u objelodanjivanju materijala na osnovu pravila 65ter, Vijeće je već bilo razmotrilo u svojoj Odluci od 3. maja 2012. godine, s obrazloženjem navedenim gore u paragrafima od 16 do 19.

21. Zahvaljujući izvještajima tužilaštva s ažuriranim podacima o posljedicama propusta u objelodanjivanju u vezi s konkretnim svjedocima, Vijeće je moglo bolje da razumije konkretan efekat koji to ima na pripremu odbrane za suđenje. To Vijeću omogućava da lakše odredi odgovarajuće mjere.

22. U vezi s Partijom br. 5, materijal na osnovu pravila 66(A)(ii) koji je nedostajao objelodanjen je odbrani, barem za Prve svjedoke, 27. aprila 2012. godine. Verzije tih dokumenata koje se mogu pretraživati i koje su prebačene u format OCR još nisu objelodanjene, međutim, operativni kapaciteti tužilaštva povećani su 21. maja 2012. godine, konkretno da bi se riješio taj aspekt problema koji se odnosi na materijal iz Partije br. 5. Vijeće, osim toga, smatra da, iako je proces objelodanjivanja dokumenata koji se mogu pretraživati u toku, odbrana već posjeduje sve dokumente i može za sada, barem za neke od dokumenata, koristiti druge metode pretrage od one koju preferira.³⁸ Vijeće, osim toga, smatra da dokumenti iz Partije br. 5 sadrže transkripte koji su u velikoj mjeri dostupni na javnom web-siteu Međunarodnog suda. Uzimajući u obzir gore navedeno, Vijeće dalje zaključuje da nema potrebe izdavati nalog kako bi se tužilaštvo primoralo na objelodanjivanje navedenog materijala.

23. U vezi s Partijom br. 4-c, dokumenti koji su nedostajali objelodanjeni su odbrani 17. maja 2012. godine. Dokumenti iz te Partije koji su se odnosili na Prve svjedoke takođe su objavljeni u *e-court*u u periodu od 27. aprila do 14. maja 2012. godine. Verzije

---

³⁷ U najnovijem podnesku s ažuriranim podacima od 21. maja 2012. godine, tužilaštvo procjenjuje da će taj posao biti obavljen do 29. maja 2012. godine.

³⁸ Vijeće shvata da odbrana radije koristi Zylap, ali napominje da se neki dokumenti, kao što su transkripti, takođe mogu pretraživati (kako unutar samih dokumenata, tako i dokumenti unakrsno) pomoću *Microsoft Word*..

tih dokumenata koje se mogu pretraživati, u formatu OCR, objelodanjene su 22. maja 2012. godine.³⁹ Propusti u objelodanjivanju dokumenata iz Partije br. 4-c uglavnom su se odnosili na dokumente na engleskom jeziku, što znači da su ti isti dokumenti na b/h/s-u objelodanjeni odbrani. Stoga je stvarni efekat problema s Partijom br. 4-c u vezi s Prvim svjedocima ograničen. Na neke svjedoke to uopšte nije imalo uticaja, dok je efekat na mnoge druge vrlo mali. Na primjer, mnogi od dokumenata koji nisu objelodanjeni su fotografije ili karte, za čije pregledanje je uglavnom potrebno kraće vrijeme. Uzimajući u obzir gorenavedeno, Vijeće zaključuje da je zahtjev da se tužilaštvo primora na objelodanjivanje bespredmetan u tom aspektu.

24. Najzad, Vijeće je takođe razmotrilo tvrdnju tužilaštva da propusti u objelodanjivanju materijala "mogu uticati na pravičnost suđenja ako odbrana nema razumnu mogućnost da pregleda tek objelodanjen materijal prije početka izvođenja dokaza s kojima je povezan".⁴⁰ Uzimajući u obzir da je tužilaštvo, u ovoj fazi, bolje upoznato s dokazima koji će biti predloženi tokom glavnog izvođenja dokaza tužilaštva, Vijeće pridaje određenu težinu toj tvrdnji.

25. Propusti u objelodanjivanju materijala o kojem je gore bilo riječi ima uticaj na pripremu odbrane za suđenje. Dosadašnje pripreme odbrane nisu bile uzaludne, ali postoji mogućnost da moraju biti dopunjene dodatnim pretragama i pregledom materijala. Sve ovo zahtjeva dodatno vrijeme. S druge strane, efekat propusta u objelodanjivanju materijala je nekad veoma mali ili nikakav. Na primjer, za pregledanje ilustrativnog fotografskog materijala ili video-materijala potrebno je relativno malo vremena, a neobjelodanjivanje prijevoda na engleski jezik timu odbrane koji radi prevashodno na b/h/s-u samo ograničeno opterećuje odbranu. Vijeće, osim toga, napominje da je tužilaštvo u nekim aspektima olakšalo pripreme odbrane izvan okvira svojih obaveza objelodanjivanja. Na primjer, tužilaštvo je izmijenilo redoslijed svojih svjedoka kako bi odbrani dalo više vremena da se pripremi za izvjesne svjedoke. Ono je takođe preduzelo mjere da se svi dokumenti paralelno objelodane i na hard disku – pored njihovog

---

³⁹ Obavještenje tužilaštva o objelodanjivanju Partija br. 4-c, 24. maj 2012. godine.

⁴⁰ Treći odgovor, par. 3.

objelodanjivanja u elektronskom sistemu objelodanjivanja – kako bi izašlo u susret odbrani. Tužilaštvo je takođe neke materijale organizovalo, tako da je materijal razvrstan po imenima svjedoka, kako bi dodatno pomoglo odbrani da se pripremi. Osim toga, Vijeće smatra da se priprema odbrane ne obavlja isključivo u pretpretresnoj fazi postupka. Članovi tima odbrane će nastaviti da pomažu braniocima u sedmicama i mjesecima nakon početka suđenja, uključujući i analizom dokaznog materijala koji će tužilaštvo predložiti u vezi s konkretnim svjedocima. Najzad, Vijeće podsjeća da postoje i druge mjere koje odbrana može zatražiti. Kao što je gore navedeno, ako dalja analiza kasno objelodanjenog materijala pokaže da je opravdana neka druga mjera, odbrana može tražiti dodatnu odgodu, odlaganje svjedočenja određenih svjedoka ili naknadno ponovno pozivanje određenih svjedoka.

26. Na osnovu gorenavedenog, Vijeće zaključuje da odgoda izvođenja dokaza na ovom suđenju predstavlja odgovarajuću mjeru. Iako Vijeće smatra da je odgađanje opravdano, ono ne smatra da treba odobriti traženo odgađanje na šest mjeseci. Kada je odlučivalo o tome koliko dugo odgađanje će odobriti, Vijeće je uzelo u obzir rad koji treba da obave branioci i njihovo pomoćno osoblje zbog propusta u objelodanjivanju od strane tužilaštva.

IV. DISPOZITIV

27. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće

djelimično **ODOBRAVA** Treći zahtjev za odgodu;

ODGAĐA početak svjedočenja prvog svjedoka tužilaštva za 25. juni 2012. godine;

OBAVJEŠTAVA strane u postupku da će sedmica koja počinje 16. jula 2012. godine biti sedmica u kojoj će se zasjedati u ovom predmetu;

UPUĆUJE tužilaštvo da, nakon što se konsultuje s odbranom, za period prije ljetnog sudskog raspusta predvidi svjedočenje onih svjedoka na koje su najmanje uticali propusti u objelodanjivanju;

UPUĆUJE tužilaštvo da do 30. maja 2012. godine podnese novi raspored svjedočenja za Prve svjedoke.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 24. maja 2012. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]